

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

III. Impugnatur solutiones aliquorum ad argumentum supra adductum ex
peccato veniali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

constituitur intrinsecè maculam habituales; non quidem adequatè, & determinatè, sed partialiter, & indeterminatè; quia macula habitualis, ut infra videbimus, includit negationem condonationis peccati præteriti: cum ergo posset peccatum præteritum auferri vel per condonationem extrinsecam, vel per intrinsecam, quæ fit per infusionem gratiæ habitualis; consequens est, quod macula habitualis includat negationem utriusque, atque ideo negationem gratiæ habitualis. Posset itaque manere negatio gratiæ ablato peccato habituali per condonationem extrinsecam; atque ideo non consistit determinatè macula habitualis in illa privatione gratiæ: includit tamen partialiter illam, quatenus includit negationem omnis condonationis extrinsecæ, & intrinsecæ.

SECTIO III.

*Impugnantur solutiones aliquorum
ad argumentum supra adductum
ex peccato veniali.*

Argumentum, quo vsi sumus contra sententiam illam, *scilicet* præced. desumptum ex peccato veniali, cuius macula habitualis non potest esse privatio gratiæ habitualis, cum qua non habet ullam repugnantiam, militat ex parte etiam contra alios, qui contendunt, non posse de potentia absoluta remitti peccatum veniale, aut tolli eius maculam absque mutatione aliqua physica intrinsecæ peccatoris: quare ij omnes conantur explicare, & assignare aliquam formam physicam intrinsecam, per quam homo debeat mundari, & sanctificari à macula venialis peccati, in cuius formæ carentia possent constitui peccatum veniale habituale: ceterum totum hoc reuera non obstat sententiæ nostræ: licet concederetur adhuc enim non posset constitui adequatè peccatum habituale veniale in sola carentia illius formæ impossibilis; nam in eo qui nondum peccavit venialiter esset carentia illius formæ (non enim est gratia sola, sed gratia cum aliquo alio, ut videbimus) & tamen in eo homine non est macula venialis: debet ergo hæc macula constitui etiam saltè partialiter ex peccato actuali præterito: quod sufficeret ad nostram sententiam sustinendam. Quamvis ergo possemus illam responsionem pro nunc omittere, eo quod non esset contra id, quod intendimus: adhuc tamen pro maiori complemento, indicabo obiter in hac sectione quid sentiam de illius veritate. Et quidem infra *disp. 9. sect. 1.* probandum est, non deleri de facto maculam venialem per solam infusionem gratiæ: nunc dicimus, de possibili non requiri infusionem gratiæ, vel aliquis formæ intrinsecæ.

Aliquid igitur, ut necessitatem formæ physice intrinsecæ ad nostram iustificationem magis tueantur & impossibilitatem remittendi peccati etiam de potentia absoluta per intrinsecam condonationem Dei contendunt, peccatum etiam veniale non posse tolli, nisi per formam physicè intrinsecam, quam quidem P. Vasquez *1. 2. disp. 207. c. 4.* docet in Sacramento esse gratiam sacramentalem, quæ datur intuitu attritionis præcedentis, per hoc enim habet gratiæ respectum quemdam rationis, ratione cuius gratia, quæ secundum se non sufficeret, prout tamen subest illi respectui rationis, est impossibilis cum macula peccati habitualis venialis.

Hunc modum explicandi relictum communiter Recentiores; & merito, quia respectus rationis non fit ante operationem intellectus: peccati autem ablato fit statim postea gratiæ sacramentali. Si autem sermo sit, non de respectu rationis formali, sed functionali.

P. Joan. de Lugo, de Penitentia.

damentali. Totum hoc fundamentum non est nisi attritio præcedens, & gratia habitualis, & institutio Sacramenti & quidem attritio & gratia habitualis secundum se non pugnat cum peccato veniali: posset enim homo habens attritionem accipere augmentum gratiæ & non mundari à peccato veniali. Institutio verò Sacramenti ad illum finem non addit, aliquid physicè intrinsecum in homine, sed extrinsecum physicè, & ad summum solum moraliter intrinsecum: si ergo tollitur peccatum veniale per gratiam, ut subest tali institutioni Sacramenti; iam tollitur per aliquid extrinsecum. & per consequens rectitudo illa, seu mundatio à peccato non erit adequatè intrinsecæ: quod videtur esse contra intentum illius Auctoris, qui ideo vult semper formam physicè intrinsecam; quia alioquin homo maneret intrinsecè immundus, & turpis, sicut antea atque adeo fœditas non tolleretur, sed tegeretur per non imputationem, ut contendunt hæretici.

Ideo alij, ut formam illam adequatè intrinsecam & physicam assignent, addunt, gratiam secundum se non repugnare cum peccato veniali: gratiam tamen prout productam per talem actionem physicam Dei, esse formam repugnantem cum macula peccati: Nam illa actio non solum specificatur à termino, scilicet à gratia; sed etiam à suo principio, quod est voluntas Dei, qua vult tollere illud peccatum: gratia ergo producta per talem actionem est forma physica intrinsecæ expulsiua peccati, & rectificans intrinsecè suum subiectum. Ita explicat latè P. Herice *1. p. disp. 17. c. 2.* & alij recentiores.

Hic tamen modus explicandi adhuc difficilis est. Primò, quia non explicat repugnantiam illius actionis cum peccato veniali, nisi Deus possit aliunde illud remittere. Dicunt enim illam actionem repugnare cum peccato habituali, quia procedit à voluntate, qua Deus vult, non esse amplius peccatum, vel remittere illud. Sed contra hoc est, quia velle, quod non sit peccatum habituale, non est aliud, nisi velle, quod sit illa actio; nam esse peccatum est præteritisse actum malum, & non esse positam talem actionem: Deus autem autem non vult actum non præteritisse, ergo solum vult poni talem actionem: dum ergo dicitur illa actio procedere à Deo volente remittere, seu tollere peccatum, est idem, ac dicere, quod procedit à Deo volente, quod sit illa actio: non ergo specificatur illa actio à fine remissionis peccati quæ Deus per illam intendit, tanquam ab aliquo diverso; cum remissio peccati non sit aliquid volitum à Deo diversum ab ipsa tali actione: vel si est aliquid aliud, explicetur.

Secundò quia repugnantia cum peccato habituali orta ex sola entitate talis actionis non videtur sufficere ad intentum eorum Doctorum; qui volunt eo modo explicare, quod omnis iustificatio etiam à venialibus fiat per formam physicam intrinsecam, eo quod non possit homo ex malo fieri bonus, nisi mutetur intrinsecè. Hoc autem non explicatur sufficienter repugnantiam illam solius actionis talis: quia si ex eo capite homo mutatur sufficienter, & ex malo fit bonus, ex iniquo leniter fit iustus; ex leniter odibili fit amabilis, quia habet in se aliquid physicum repugnans cum peccato veniali, scilicet, talem actionem physicam: sequitur: quod illa actio secundum suam entitatem physicam sit forma rectificans, sanctificans, iustificans, & reddens formaliter amabile subiectum: nam gratia secundum se non habet ullam repugnantiam cum peccato veniali: illa autem actio secundum se, & prout condistinguitur à gratia, habet repugnantiam essentialè cum peccato veniali; ergo illa actio, etiam prout condistinguitur à gratia, est forma sanctificans,

ificans, pulchritudo animæ. Consequens autem est absurdum. Sequela verò probatur ex dictis. quia illa est forma proximè sanctificans, & rectificans, quæ non ratione alterius, sed ratione sui expellit & abstergit sordes, ac maculas peccati: hoc enim est formaliter rectificare, mundare formaliter, seu tollere sordes à subiecto: hoc autem munus competit formaliter actioni, non gratiæ: nam gratia secundum se, & ratione sui nullam habet repugnantiam cum macula peccati venialis. sed solum repugnat ratione alterius, scilicet, ratione illius actionis, quâ producit: ergo actio ipsa est ratio formalis proxima illius repugnantia, atque ideo actio est tollendi sordes, quæ cum illa sola repugnant, non cum gratia, nisi ratione talis actionis.

26. Confirmatur, quia si posset dividi effectus formalis, ita ut per gratiam homo sanctificaretur, & per actionem expelleretur macula peccati, eodem modo posset dici, quod per gratiam sanctificaretur, & per illam provt subest tali condonationi extrinsecæ Dei expelleretur peccatum: hoc enim non esset sanctificari hominem vel iustificari per formam extrinsecam, sicut nec in ista sententia de facto sanctificatur per illam actionem, sed per solam gratiam: vel certe fatendum erit illam eandem debere esse formam sanctificantem, & iustificantem à culpa veniali, quæ formaliter expellit illam culpam, & repugnat cum illa, quæ, ut vidimus erit sola illa actio, non gratia, nisi remore, & ratione alterius; atque adeo concedendum esset ipsam actionem esse pulchritudinem animæ, esse formam iustificantem, & sanctificantem à peccatis venialibus.

37. Porro consequens illud esse absurdum nec posse concedi, quod actio ipsa sit formaliter sanctitas, iustitia, vel pulchritudo subiecti, probari potest primo, quia cum actio sit prior suo termino, iam intelligeretur homo sanctificatus, & mundus ante ipsam gratiam, & per consequens non iustificaretur per gratiam, sed per productionem gratiæ, quod esset contra mentem eorum Doctorum. Secundò, quia sequeretur, maiorem sanctitatem accipere eum, qui elicit actum dilectionis Dei, cuius intuitu remittitur illi peccatum veniale commissum, quàm eum, qui similem actum eliceret, nullo precedente peccato veniali, quod remittatur: nam hic secundus accipit augmentum gratiæ productum tali actione expulsiua peccati præteriti, quæ actio secundum se esset forma sanctificans: ille autem alius primus non accipit gratiam per actionem tendentem ad talem finem remittendi peccatum. Fatendum ergo est actionem ipsam, prout distinguitur à gratia, non esse formam sanctificantem, nec reddere hominem amabilem, aut sanctum formaliter, sed solum causaliter, quatenus est productio gratiæ, & sanctitatis, quæ est pulchritudo animæ: atque adeo posse tolli maculam culpæ venialis absque aliqua forma physice intrinseca in homine, quæ fiat sanctus, & rectus, sed posita solâ condonatione Dei, siue hæc Dei voluntas terminetur per aliquam actionem physicam homini intrinsecam, siue per extrinsecam, sicut reatus peenæ posset condonari absque vlla forma physica, quæ homo redderetur indignus peenæ.

28. Neque hoc sequitur, diligere à Deo illum, qui adhuc odibilis est, cum eodem modo intrinsecè se habeat sicut antea, ac per consequens habeat, quantum est ex se, eandem turpitudinem, & odibilitatem quam antea habebat, quâ stante, non potest Deus illum diligere: motum enim dilectionis debet præcedere ex parte obiecti ipsam dilectionem Dei. Respondeo enim, per ipsammet condonatio-

nem Dei, licet extrinseca sit, & per eam non reddatur homo pulcher: reddi tamen immaculatum, seu carentem macula: quia licet non auferatur hoc, quod est peccasse; auferitur perseverantia illius peccati in ordine ad odium Dei, quatenus per condonationem cessat ius Dei ad odium hominis propter peccatum præteritum. Falsum ergo est, cum hominem adhuc esse odibilem, seu adhuc manere intrinsecè maculatum, & turpem ex parte sua sicut antea; nam perseverare maculam, & odibilitatem non est solum peccasse, sed peccasse, & non esse condonatum à Deo ius, quod ex peccato habuit ad odium illius hominis, ut infra latius explicabitur.

Sed adhuc virgeri potest, & interrogari, quomodo ex mera voluntate Dei possit homo accipere novam denominationem immaculati, non odibilis, &c. Nam voluntas illa Dei non incipit in tempore, sed fuit ab æterno; & tamen antea non dabat homini illas denominationes: ergo non potest nunc incipere illa nova denominatio, nisi homo incipiat in se aliter se habere per novam formam sibi intrinsecam.

Respondeo, sicut ab æterno sunt illi actus in Deo; sic ab æterno denominare obiectum amatum, vel odio habitum: non tamen amatum, vel odio habitum pro omni duratione, sed pro tali, vel tali duratione: quando ergo dicimus; Deus nunc amat Petrum; heri verò eum odio habebat; illud, *nunc*, & illud, *heri*, non se tenent ex parte amoris, vel odij, nec significant eorum durationem; sed magis se tenent ex parte obiecti: quatenus amor ille terminatur ab æterno ad Petrum existentem hodie, & propter bonitatem, quæ hodie est in Petro: odium verò ab æterno terminatur ad Petrum existentem heri, & pro illa duratione sola auertit Deum à Petro, sicut affectus amoris coniungit Deum cum Petro pro duratione hodierna; hoc est, inclinat ad coniunctionem cum illo pro hac duratione, non ad conjunctionem pro die hesternâ. Voluntas ergo condonandi peccatum, quæ erat ab æterno in Deo, non denominabat ab æterno Petrum immaculatum, sed pro hodierno tempore; quia illa voluntas erat cedendi iuri, quod ex peccato habebat Deus ad odium hodiernum; hoc est, odium, quod terminaretur ad Petrum, prout existentem hoc die; non verò cedendi iuri ad odium Petri, prout existentis heri; & ideo hodie denominatur Petrus mundus, non heri, quia prout hodie existens, non potest haberi odio propter voluntatem æternam Dei, quæ renuntiavit iuri ad odij Petri prout hodie existentis. Hæc ergo denominatio eo modo, quo incipit de novo, non incipit sine aliqua mutatione, non ex parte Dei, sed ex parte obiecti: ad minus enim advenit duratio realis nova, pro qua Deus ab æterno amat, vel odit Petrum prout existentem in tali duratione: quare adveniente tali duratione, Petrus dicitur non odibilis, quia Petrus ut hodie existens non est obiectum odibile propter voluntatem, qua Deus ab æterno cessit iuri ad odium talis obiecti.

SECTIO IV.

Refertur, & impugnatur alia sententia.

Propter hæc Recentiores coacti assignare aliud intrinsecum præter gratiæ privationem, quod sit peccatum habituale, dicunt, esse ipsum peccatum actuale præteritum, non physice, sed moraliter perseverans in homine, quandiu non retractatur: neque enim novum est id, quod præteritum est physice, manere moraliter, quandiu non retractatur.